

I den færøiske forfatteren Hanus Andreassens noveller finns havet ständigt närvarande.

Noveller från Färöarna

Havet som domare

NÅGOT större antal novellsamlingar har inte givits ut hittills i år. Det är inget ovanligt. Det brukar aldrig komma ut så många novellsamlingar. Samtidigt skrivs det oerhörda mängder noveller i vårt land. Situationen börjar likna lyrikens: om alla som skrev dikter själva brydde sig om att läsa andras dikter, skulle diktsamlingarnas upplagor raka i höjden.

Därför säger jag nu i förmanande och påbudande ton till alla er som fuskar i novellkonsten: Läs och lär av den færøiske författaren Hanus Andreassen, som nu har introducerats på svenska med ett urval noveller med titeln *Den andra vägen och andra berättelser*.

Andreassen, som är född 1942, framstår i detta urval som en genuin och betydande novellist. Han arbetar med mjuka färger, skira toner. Inte desto mindre är det landskap han beskriver kargt, klippigt och vindpinat. Bortanför de saltstänkta och hala klipporna lurar havet, den oöverklig domaren, och avkunnar sina domslut i form av drivved som de færøiska småpojarna glatt samlar ihop.

Hanus Andreassen återkommer ofta till barnets utsatthet. I "Under dina vingars skugga" be-

en ny bok

Hanus Andreassen
Den andra vägen och andra berättelser
Urval och övers. Sonja Carlberg
Legenda

skriver han den grymhets barn utsätter varandra för och som vuxna har så lätt att hålla för otrolig. De vuxna minns inte — eller vill inte minnas — sig själva som barn och förstår inte skräcken som lyser ur ögonen på den lille pojken som kommer hem. Han har varit ute och lekt, det är därför han är så smutsig, han har haft roligt.

Andreassen pekar också på barnets bokstavliga förhållande till språket, ordspråken och liknelserna som kan skrämma vetet ur en innan man har förstått bättre. "Och Kaisten tänkte på missionären, som hade varit där och som hade frågat barnen, vad som hände om man krockte en spik flera gånger. De teg för att de var generade eller för att de inte visade det, men så hade en vaken pojke svarat att den bröts. Just det, sa missionären, och så skulle det också gå med de små barnen, om de gav efter för frestelserna flera gånger, och det var

fort gjort och sen fanns det ingen väg tillbaka och så var de evigt förtappade.

Och sen hade han talat om nåden, och vad det var fattade Kaisten inte, men en sak förstod han, det var något sällsynt, något för några få och i varje fall inte något för honom och han skulle säkert brytas snart, hade kanske redan brutits.

Det är inte bara Hanus Andreassens stilistiska säkerhet som imponerar, han förmår också att rymtuisera sitt språk i förhållande till vem och vad han skildrar.

Han skriver också gärna om kärleken, och då om den oöverbärande eller måhända besvarade kärleken. I flera av novellerna vet inte den manliga huvudpersonen om hans känslor är besvarade eller inte och han är alltid oöverslutsam eller rädd för att ta reda på hur det förhåller sig. Han går genom den blåsiga, morgontomma staden på väg till arbetet eller på väg hem från en sen fest och vänder ut och in på sitt minne som om det vore en påse för att se om det finns några smulor av kärlek kvar som han kan trösta sig med.

Sonja Carlberg skall ha all hälsning för urval och översättning av denna utmärkt novellsamling.
ULF GYLLENHAK

Leiðari í 30 ár leggur frá sær

Eftir 46 ár í Føroya Banka og tey seinastu 30 árin sum leiðari av deildini í Eysturoynni leggur Jóhan Hansen í Runavík frá sær fyrri aldur. Hann lýti 65 ár 15. juni.

Jóhan Hansen hevur starvast ymsastaðni í landinum fyrri Føroya Banka. Hann lærði á høvuðsskrivstovuni í Havn frá 1940, eftir at hann hevði tikið realprógvi í Havn. Undir krignum fór hann suður til Tveroyrar at vera hjálparmaður á

einasta útbanknum, sum tá var.

Eftir kriggið var hann aftur nøkur ár í Havn, men í 1953 var Jóhan Hansen, sum er ættaður av Toftum, settur sum deildarleiðari á Tveroyri. Hann tók við tá leiðarin av deildini síðani 1922, Jacob Baia, fór frá fyrri aldur.

Har suðuri var Jóhan so aftur í fyra ár, stutt eftir at hann var komin til Havnar aftur í 1957, var hann biðin um at fara til Runavíkar at stjórna

deildini, sum Føroya Banki ætlaði at byggja upp av álvara í Eysturoynni.

Høvuðsskrivstovan var í Runavík, men beinanvegin varð dentur eisini lagdur á at hava avgreiðslur í øllum størri byggdum. Í dag eru seks skrivstovur knýttar at høvuðsdeildini í Runavík.

Hesar avgreiðslur hava opið hvønn dag og tilsamans starvast eini 30 fólk har í dag. Tað er Jóhan Hansen, sum hevur

Fráfarandi og komandi leiðarin í Føroya Banka í Runavík, Jóhan Hansen og Gorm Nielsen.

staðið fyrri hesi viðkan av virkseminum hjá Føroya Banka í Eysturoynni, sum næstan hvørt mansbarn í oynni hevur viðskifti við í dag.

Mangan hevur deildin í Runavík verið nýtt sum roynd, tá nýggj stig hava skula verið tikið í banka-arbeidinum, og herfyri Føroya Banki í Runavík sum tann fyrsti í Føroyum undir at royna nýggju avgreiðsluskipanina, heildaravgreiðsluna.

Hendan royndin fer fram í tí stásiliga bygninginum, sum Føroya Banki hevur bygt á Høgaból, har allar nútíðar tekniskar innleggingar eru tókar, og húsið er innrættað eftir nýggjastu sjónarmiðum fyrri trivnað, bæði hjá starvsfólki og viðskiftafólki.

Jóhan Hansen hevur gingið undan í tí menning, sum hevur verið í Føroya Banka í Eysturoynni. Bankin hevði ikki kunnað funnið betri og meiri vælgjordan medarbeiðara til hetta starv.

Føroya Banki er eisini

Jóhan sera takksamur fyrri tað arbeiði, hann hevur útiint fyrri bankan og fyrri hvussu væl hann hevur dugað at mett um tørvin á banka úti á bygd.

Eftirmaður hjá Jóhan Hansen verður Gorm Nielsen.

Gorm Nielsen er 45 ár og hevur starvast í bank-

anum síðani 1958, tey fyrstu árin í høvuðsskrivstovuni í Havn, til hann í november 1966 flutti til Runavíkar.

Í samband við at Jóhan Hansen, deildarstjóri leggur frá sær, verður almenn móttøka í deildini í Runavík mánadagin 23. juni millum kl. 15.00 og 19.00.

Ikki — nei takk

Eg eri ein kristin
men ikki til tað.
Eg takkið mangt eitt glasið
av sterkum
millum ár og dag.

Eg eri ein kristin
men ikki av teim
ið siga nei takk
til dans og gleim.

At eg eri so góður
tað rósi eg mær ikki av.
Eg vóni at koma heim,
har ið sól ið fer í kav.

J.J. í Gerði

Hanus Andrea- sen fingið gott um- mæli í svenskum bløðum

Sonja Carlberg

Hon var magistari í norðnum málum og bókmenta-søgu. Hon hevur verið limur í Nordisk Språkmennd. Í mong ár starvaðist hon í svenska útvarpinum. Sonja hevur verið fleiri ferðir í Føroyum og ferðast. Hon hevur gjørt eitt ótal av sendingum um føroysk viðurskipti, um mentunarlig og bókmentilig mál, eisini um vinnu-livið.

Fyri nokrum árum síðani fór Sonja av álvara at tyða føroyskar bókmentir til svenskt. Hon hevur týtt Livsins Summar eftir Oddvør Johansen. Hon hevur eisini týtt Laterna Magica eftir William Heinesen. Henda bókkin kemur út í Svøríki til heystar.

Legenda